

Allen verantwoordelijk voor de eenheid en groei van de kerk

Efeze 4.1-16

Rev Dr Jos M. Strengholt

Heliopolis 2012

Hoe kunnen we in vrede en eenheid samenleven in een gemeenschap waarin mensen zo verschillend zijn? In gezinnen is dat vaak al een uitdaging. In onze landen blijkt het moeilijk. En ook in kerken gaat het niet vanzelf. Wat is het geheim van een hechte eenheid tussen mensen?

In dictaturen leeft vaak het merkwaardige idee dat alle problemen van verdeeldheid en onenigheid verdwijnen als iedereen maar hetzelfde denkt en hetzelfde doet. Zelfs in sommige kerken lijkt dat de houding van leiders te zijn. Ik geloof daar geen moment in. Al was het maar omdat mensen zich uiteindelijk toch niet allemaal in hetzelfde keurslijf laten persen.

1. De noodzaak van eenheid

Natuurlijk geldt dat wanneer mensen lid worden van een organisatie, zij zich aanpassen aan de regels en gewoonten van die gemeenschap. Dat geldt ook voor de kerk. In Efeze 4 geeft Paulus ons een aantal basisregels voor het leven van de gemeente. Dat was nodig, omdat er in Efeze spanningen waren tussen verschillende groepen gelovigen, zowel op het gebied van leer als van levensstijl. De eenheid van de gemeente stond onder druk.

Paulus begint het hoofdstuk met de woorden: "Wandel waardig de roeping waarmee u geroepen bent". Het woord *roeping* doet denken aan een uitnodiging voor een groot feestmaal. Als wij worden uitgenodigd voor een diner met belangrijke mensen, denken we goed na over onze kleding en ons gedrag. Zo hoort ook ons leven te passen bij de grootheid van de uitnodiging die wij van God hebben ontvangen.

Hoe leven wij dan waardig aan die roeping? Paulus noemt vier kenmerken van christelijk leven:
wees nederig,
wees zachtmoedig,
wees geduldig en
verdraag elkaar in liefde.

Deze eigenschappen zijn niet alleen belangrijk omdat ze op zichzelf goed zijn en weerspiegelen hoe Jezus Christus leefde. Ze zijn ook onmisbaar voor het doel dat Paulus voor ogen heeft. In vers 3 zegt hij:

En span u in om de eenheid van de Geest te bewaren door de band van de vrede.

Eenheid is het doel dat Paulus nastreeft, en die eenheid kan alleen bestaan wanneer wij door de vrede met elkaar verbonden zijn. Hoe bereiken christenen die vrede? Vrede groeit uit nederigheid, zachtmoedigheid, geduld en liefde voor elkaar.

Nederigheid is een onmisbare waarde in iedere gemeenschap: op het werk, in de kerk en in het gezin. Zij helpt ons de waarde van de ander te zien. Voor een christen zou nederigheid eigenlijk niet moeilijk moeten zijn. God is onze Schepper. Jezus is ons voorbeeld. En als we vervolgens eerlijk in de spiegel kijken, zien we kleine, onvolmaakte mensen.

Zachtmoedigheid en geduld zijn het kostbare vermogen om niet meteen je geduld te verliezen en geen wraak te nemen, ook wanneer iemand je onrechtvaardig behandelt. Waarom zouden we ook? We kennen onze eigen zwakheden maar al te goed. Daarom zouden we juist bijzonder vergevingsgezind moeten zijn tegenover anderen.

En liefde... die houding overwint talloze problemen in een gemeenschap. Zij is het onoverwinnelijke middelpunt van iedere bloeiende samenleving, in gezinnen, kerken en zelfs in de maatschappij. Liefde is als de olie die ervoor zorgt dat de motor van een gemeenschap soepel blijft draaien.

Het is voor christenen volstrekt onaanvaardbaar om verdeeld te leven, voortdurend ruzie te maken en conflicten te hebben. Paulus onderbouwt waarom wij één moeten zijn. Hij noemt in vers 4 en volgende zeven geestelijke werkelijkheden die wij allemaal delen:

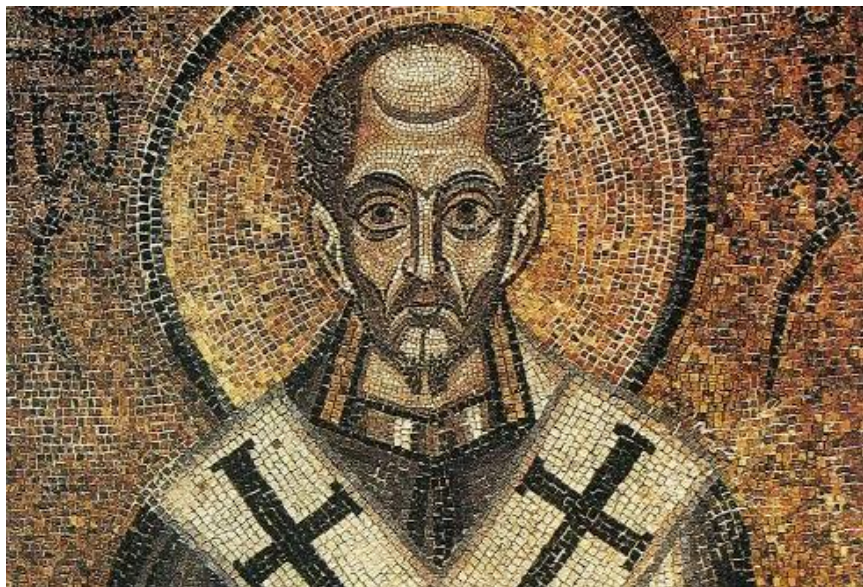
- één lichaam — het lichaam van Christus;
- één Geest van God;
- één hoop waartoe wij geroepen zijn;
- één Heere Jezus Christus;
- één geloof — wij vertrouwen allemaal op dezelfde God;
- één doop — waardoor wij deel kregen aan het leven, sterven en de opstanding van Jezus Christus;
- één God en Vader van ons allen, Die boven allen, door allen en in allen is.

Dat geloof beleven wij samen. Hoe is het dan mogelijk dat christenen verdeeld zijn?

Zoals ik al zei: eenheid moet beschermd en versterkt worden door de band van de vrede. En die vrede is het resultaat van onze gezamenlijke nederigheid, zachtmoedigheid, geduld en liefde. Ontbreken die eigenschappen, dan zal ook de eenheid ontbreken of zelfs verloren gaan.

Johannes Chrysostomus zegt hierover:

Door hetzelfde geloof en dezelfde Geest worden allen samengebracht in de Kerk — oud en jong, arm en rijk, volwassenen en kinderen, man en vrouw. Mensen van allerlei achtergrond worden één geheel, hechter verbonden dan de delen van één lichaam, want de eenheid van zielen is inniger en volmakter dan die van welk natuurlijk lichaam ook.

Belangrijk is wel dat deze eenheid niet onderdrukkend is. Zij is niet uiterlijk of mechanisch. Zij maakt gelovigen niet tot tandwielen in een machine. Zij wordt niet van buitenaf opgelegd, maar ontstaat door de kracht van de in ons wonende Jezus Christus.

Hij is onze vrede, zei Paulus in Efeze 2:14. Jezus Christus maakt ons één. En wij mogen die geestelijke eenheid met Hem en met elkaar versterken door de manier waarop wij elke dag leven.

Johannes Chrysostomus schrijft:

Deze band beperkt ons niet. Hij verbindt ons juist innig met elkaar zonder ons te verdrücken. Hij verruimt ons hart en geeft ons meer vreugde dan wij ooit zouden hebben wanneer wij los van elkaar zouden leven.

Juist in tijden van moeite en problemen is die eenheid van gelovigen zo kostbaar en troostrijk. Wanneer sommigen niet meer kunnen lopen, dragen de anderen hen.

2. Dienen in de kerk

Nadat Paulus gesproken heeft over de dringende noodzaak van eenheid — omdat wij één Vader, één Zoon, één Geest, één geloof, één hoop, één doop en één lichaam van Christus hebben — begint hij vers 7 met het woordje *maar*:

Maar aan ieder van ons is de genade gegeven naar de maat van de gave van Christus.

Daarna legt hij uit dat God verschillende gaven aan de gemeente heeft gegeven. Hij noemt apostelen, profeten, evangelisten, herders en leraars. Hij had nog veel meer gaven kunnen noemen. Paulus wil de verscheidenheid binnen de kerk benadrukken.

De eenheid waarover hij spreekt, betekent namelijk niet dat iedereen hetzelfde moet zijn. God gaat met ieder mens op een unieke manier om. Christenen komen niet van een lopende band. Niemand is in Gods plan vervangbaar.

Wij zijn allemaal verschillend — en juist dat maakt echte eenheid mogelijk. Sterker nog: onze verschillen versterken de eenheid wanneer wij onze gaven goed gebruiken.

Gebruik daarom de goede gaven die God je heeft gegeven tot opbouw van anderen. Jij bent wie God je gemaakt heeft. Probeer niet te worden zoals iedereen. Gebruik je hart, je kracht en je verstand om God lief te hebben en Zijn gemeente op te bouwen.

Sommigen zijn goed in onderwijs geven, anderen in leidinggeven, weer anderen in helpen of bemoedigen.

Maar welke gave God je ook gegeven heeft, welke talenten je ook bezit, gebruik ze tot groei en eenheid van de gemeente. Blijf niet aan de zijlijn staan. God gaf deze gaven, zegt vers 12,

...om de heiligen toe te rusten, tot het werk van dienstbetoon, tot opbouw van het lichaam van Christus.

Niet alleen voorgangers of ambtsdragers hebben een taak. Iedere gelovige heeft een plaats in het geestelijke werk dat bijdraagt aan de eenheid en groei van de kerk.

De bijzondere taak van leiders in de kerk is ervoor te zorgen dat alle gelovigen worden toegerust om hun eigen bediening uit te oefenen. Zij horen mensen te begeleiden en toe te rusten voor een zinvolle dienst, zowel in de kerk als in de samenleving.

Wij allemaal hebben toerusting nodig.

Het Griekse woord dat hier met *toerusten* is vertaald, werd ook gebruikt voor het zetten van een gebroken bot of voor het bijeenbrengen van verdeelde partijen tot één regering.

God wil door de dienst van alle gelovigen bijeenbrengen wat uiteengevallen is. Hij wil gezinnen herstellen, kerken genezen, beschadigde relaties vernieuwen, zodat onze gemeenschap iets weerspiegelt van Gods eigen eeuwige drieëenheid.

De taak van leiders is dus om alle gelovigen toe te rusten voor de dienst die het lichaam van Christus opbouwt. En dat werk is nooit af. Paulus beschrijft Gods doel met Zijn gemeente in vers 13:

...totdat wij allen komen tot de eenheid van het geloof en van de kennis van de Zoon van God, tot een volwassen man, tot de maat van de grootte van de volheid van Christus.

Dat is een lange zin. Laten we hem in drie delen bekijken.

Ten eerste: *tot de eenheid van het geloof komen*. Dat is het doel waar Paulus steeds weer op terugkomt. Hij wil geen ruzies, verdeeldheid of onderlinge strijd. Hij verlangt dat alle gelovigen, met hun verschillende gaven, bijdragen aan de eenheid door een leven van nederigheid, geduld, zachtmoedigheid en liefde.

Ten tweede: *tot de kennis van de Zoon van God*. Dat betekent niet alleen dat wij de juiste leer over Christus kennen — bijvoorbeeld dat Hij waarachtig God en waarachtig mens is — maar ook dat wij Hem persoonlijk leren kennen in een levende liefdesrelatie. Dat zou de ervaring van iedere gelovige moeten zijn.

Ten derde: Dat we komen *tot een volwassen man, tot de maat van de grootte van de volheid van Christus*. Paulus ziet de kerk als het lichaam van Christus dat steeds sterker en volwassener wordt, zodat zij in haar gezamenlijke leven steeds meer op Christus gaat lijken. Dat is ook Gods doel voor ieder van ons persoonlijk.

God wil dat jij zo'n volwassen christen wordt, iemand die Jezus Christus werkelijk kent — zowel in de leer als in een levende relatie met Hem. En Hij wil dat jij zo groeit binnen een verenigde kerk, waarin iedereen elkaar dient vanuit nederigheid en liefde.

3. Gericht op Jezus Christus

Alleen op die manier voorkomen wij dat wij heen en weer geslingerd worden door iedere nieuwe religieuze mode of worden misleid door de slimme redeneringen van mensen die niet de gezindheid van Christus hebben.

Wij worden omringd door allerlei leringen en theologieën die naar mijn overtuiging ongezond zijn en die ons niet helpen om dichter naar elkaar en dichter naar onze Heere Jezus Christus toe te groeien.

Daarom is dit een goede toetssteen voor iedere leer die je hoort: Versterkt deze leer de eenheid van alle gelovigen? Helpt zij de gemeente om Christus meer lief te krijgen?

Wat wij nodig hebben is degelijk Bijbels onderwijs, zonder extremisme, maar met de nadruk op eenheid door nederigheid en liefde. Wij moeten Jezus Christus leren kennen zoals Hij in de Schrift geopenbaard wordt, Hem ontmoeten in het Heilig Avondmaal en Hem zoeken in ons persoonlijke gebed.

Jezus Christus is het Hoofd van Zijn lichaam, de Kerk. Onze eenheid en onze groei hangen volledig af van de mate waarin wij met Hem verbonden zijn.

Maar die eenheid en groei hangen ook af van ieder van u. Van iedere afzonderlijke gelovige. Niemand kan gemist worden. Een lichaam is alleen gezond wanneer ieder lichaamsdeel goed samenwerkt.

Paulus zegt dat de kerk precies zo is. De kerk kan alleen gezond functioneren wanneer Christus werkelijk als Hoofd wordt gediend en gehoorzaamd, en wanneer ieder lid zich onder Zijn leiding beweegt, zoals ieder deel van een gezond lichaam gehoorzaamt aan de hersenen.

William Barclay schrijft hierover:

Het enige wat de individuele christen standvastig in het geloof kan bewaren en beschermen tegen misleiding, het enige wat de kerk gezond en krachtig houdt, is een innige verbondenheid met Jezus Christus, Die het Hoofd is en het leidinggevende verstand van Zijn lichaam.

Deze eenheid en groei worden niet bereikt door een oppervlakkige verdraagzaamheid of door verschillen eenvoudigweg te ontkennen. Soms moeten wij ons juist uitspreken over wat wij in de kerk zien gebeuren.

Paulus benadrukt dat wij in de gemeente de waarheid moeten spreken. Wij mogen nooit ophouden de fundamenten van ons geloof te belijden: één God — Vader, Zoon en Heilige Geest — één geloof, één hoop en één doop.

Wanneer mensen daarvan afwijken of er iets aan toevoegen, schaden zij zichzelf én de eenheid van de kerk. Dat moet worden benoemd. Er bestaat absolute waarheid, en die moeten wij uitspreken.

Maar altijd in liefde.

Liefde is onze drijfveer. Liefde voor onze broeders en zusters. Liefde voor onze hemelse Vader. Liefde voor de Heilige Geest. Liefde voor onze Heere Jezus Christus.

Een leerling van Christus zal nooit iemand slecht behandelen. Dwaling zal hij dwaling noemen, maar iemand die dwaalt zal hij vriendelijk terechtwijzen. Alleen zo kan hij die ander helpen te groeien als volgeling van Christus.

Wij moeten leren samen te leven, elkaar te begrijpen, elkaar te vergeven en als broeders en zusters met elkaar om te gaan.

Conclusie

Wat heeft God toch een prachtig doel met ons!

Hij wil dat wij groeien tot volwassen christenen die steeds meer op Jezus Christus gaan lijken. Hij wil dat wij Hem werkelijk leren kennen.

Maar dat doel kan alleen bereikt worden binnen de gemeenschap van de gelovigen.

Om die gemeenschap te laten groeien roept God ieder van ons op om te dienen in Zijn lichaam, de kerk.

En boven alles verlangt Hij dat wij nederig, zachtmoedig, geduldig zijn en elkaar liefhebben. Dat schept de sfeer van vrede waarin het lichaam van onze Heere in harmonie en eenheid kan groeien.

Dat is de omgeving waarin wij onze Heere steeds beter leren kennen.

+ In de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Amen.